

Proti zmenkovému platebnému príkazu, vydanému na základe dvoch zmeniek po 4.000 Kč bránili sa žalovaní medzi iným dohodou, ktorú uzavreli s pôvodným zmenkovým veriteľom Izidorom L. dotyčne uplatnenia týchto zmeniek a ktorú sú oprávnení namietat' aj proti žalujúcej strane, ako obmysel'nej nabyvateľke zmeniek od indosatára Hermana L., na ktorého Izidor L. zmenky previedol.

O b a n i ž š i e s ú d y neuznaly túto námietku za odôvodnenú a zmenkový platebný príkaz ponechaly v platnosti.

N a j v y š š í s ú d rozsudok odvolacieho súdu rozviazal a uložil to-  
muto súdu nové pokračovanie a rozhodnutie a uviedol medzi iným v d ô-  
v o d o c h svojho rozhodnutia:

Opodstatnená je dovolacia sťažnosť, že odvolací súd zo zisteného skutkového stavu, že Herman L., ktorý zmenky na žalujúcu stranu indosamentom previedol, na jej žiadosť sumu prevzatú složil na vkladnú knižku žalujúceho ústavu s vinkuláciou, že až po vyplatení sporných zmeniek môže voľne nakladať touto knižkou a že zmenky boli už vtedy označené ako »krycie zmenky«, vyvodil zrejme nesprávny záver, že zmenky boli žalujúcou stranou riadne eskontované.

Podľa soznania žalujúcej strany stalo sa tak dňa 17. augusta 1935, tedy po účinnosti zákona z 21. apríla 1932 č. 54 (vl. vyhl. z 25 apríla 1932 č. 55 Sb. z. a n.). Podľa čl. XIII. cit. zák. a § 1 časť I. odseku II. cit. vyhl., ktoré platia tiež o úverných družstvách, akým je žalujúca strana (§ 14 vl. nar. č. 169/1933 Sb. z. a n.), je zakázané vydávať vkladné knižky bez skutočného vkladu.

Podľa dôvodovej zprávy k zákonu č. 54/1932 Sb. z. a n. je závadným vystavením vkladnej knižky aj také, ktoré sa stalo pri odovzdaní zmenky peňažnému ústavu, keď zmenková valuta nebola vyplatená, ale bola uložená na vkladnú knižku cieľom zabezpečenia tohoto úverného úkonu. To sa stalo aj v súdenom prípade. Preto žalujúca strana nemôže sa odvolávať — hľadiac na námietky žalovaných — že je bezolstnou nabyvateľkou zmeniek, lebo zo skutkového a právneho stavu veci treba dospieť k záveru, že žalujúca strana materiálne vystupuje tu ako inkasantka svojho zmenkového predchodcu a že rečené úkony majú len zastreť uvedený právny pomer, aby totiž žalovaní boli zbavení možnosti uplatniť námietky z pomeru k predošlému majiteľovi zmenky.

### Čís. 15787.

Pre ponechanie penzie pomocnému železničnému zamestnancovi podľa § 129 vl. nar. č. 15/1927 Sb. z. a n. nestačí, že si ešte nenašiel iné primerané zárobkové zamestnanie. Zmenšenou schopnosťou práce v smysle tohoto predpisu nie je sníženie zárobkovej schopnosti o 10% v dôsledku rentovej neurózy.

Žalobník vstúpil v roku 1920 do služieb čs. štátnych železníc a konal službu ako pomocný zamestnanec až do 7. októbra 1931, keď bol pre nespôsobilosť k železničnej službe vypovedaný. Riaditeľstvo čs. železníc priznalo žalobníkovi nárok na penziu 674 Kč 20 h mesačne od 8. októbra 1931, lebo bol od roku 1921 členom penzijného fondu čs. štátnych železníc, ale výmerom z 27. septembra 1934 výplatu penzie s účinnosťou od 1. októbra 1934 zastavilo z toho dôvodu, že sa žalobník stal zase práceschopným. Námietky žalobníka proti tomuto výmeru ministerstvo železníc zamietlo. — Žalobník domáhal sa žalobou na žalovaných čs. št. železničiach penzie 674 Kč 20 h mesačne na tom základe, že choroby, ktoré zapríčinily jeho neschopnosť a nespôsobilosť k železničnej službe, sa nezlepšili, v dôsledku čoho nemohol najst' primerané zárobkové zamestnanie. V š e t k y t r i s ú d y žalobu zamietly, N a j v y š š í s ú d z týchto

#### d ô v o d o v :

Ustanovení odst. 1 § 129 vl. nař. 15/1927 Sb. z. a n. upravuje ve dvou větách dva různé skutkové případy a právní nároky pensionovaných železničních pomocných zaměstnanců. Prvá věta určuje trvání pense původně přiznané, pokud nebyla odňata podle obecně platných předpisů o zániku pense, na tak dlouho, dokud bývalý pomocný zaměstnanec pro zkrácenou nebo zmenšenou schopnost k práci n e m ů ž e n a j í t i přiměřené výdělečné zaměstnání, druhá věta vyřizuje otázku, zda pensionovaný zaměstnanec, který si již našel nové zaměstnání a z a s e j e z t r a t i l, má nárok na znovupřiznání pense.

Je zřejmé, že každý z obou případů zde upravených je případem jiným a somostatným, proto ustanovením věty druhé n e l z e doplňovati obsah a smysl věty první.

Z doslovu první věty § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., že pense náleží tak dlouho, dokud bývalý pomocný zaměstnanec pro ztracenou nebo zmenšenou schopnost k práci n e m ů ž e n a j í t i přiměřené výdělečné zaměstnání, je na první pohled patrné, že podmínkou trvání nároku na původně přiznanou pensi není, že pracovní schopnost pensionovaného zaměstnance již úplně zmizela, nýbrž to, zda zaměstnanec takový přes ztracenou nebo zmenšenou pracovní schopnost může či nemůže si najít jiné přiměřené výdělečné zaměstnání.

Netrvá tedy původní nárok na pensi tak dlouho, dokud neschopnost k práci ú p l n ě nezmezela, ani do té doby, kdy si zaměstnanec s k u t e č n ě našel novou práci, jak mylně dovozuje dovolací žádost, nýbrž jen do té doby, kdy nastala o b j e k t i v n í m o ž n o s t, aby takovou práci si našel.

Smysl tento je zřejmý zejména i z korespondentního § 14, odst. 2, písm. b) stanov pens. fondu stát. drah, jenž věcně upravuje stejným způsobem, jako § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., oba shora zmíněné nároky pensionovaných želez. zaměstnanců — otázku trvání pense původně

přiznané a opětné přiznání pense zaměstnanci, když nově nalezanou práci ztratil —, avšak svým doslovem »n a j d e - l i takové zaměstnání a ztratí je znova . . .« ještě zřejměji než § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n. činí rozdíl mezi m o ŝ n o s t í najít si přiměřenou výdělečnou práci a případem, že zaměstnanec novou práci s i j i ŝ s k u t e č n ě n a š e l.

Posudky obou odborných znalců je zjištěno, že žalocova neschopnost k práci je snad v důsledku jeho rentové neurosy sníženo, že však snížení to nepřesahuje 10%.

Podle uvedených úvah a zjištěného skutkového stavu uznává nejvyšší soud za správný závěr odvolacího soudu, že uvedené nepatrné teoretické snížení žalobcovy pracovní způsobilosti nemá n a o b j e k t i v n í m o ŝ n o s t najít si nové přiměřené výdělečné zaměstnání takový vliv, že by ji vylučovalo, právem proto uznal odvolací soud, že včas, kdy byla žalobci pense odňata, tato možnost tu byla a tím splněn byl předpoklad, za kterého se končí nárok na pensi.

Je ovšem pravda, že odvolací soud, posuzuje spornou otázku trvání pense, přihlédl i k § 70 zák. čl. XIX:1907 a k zákonu č. 142/1920 Sb. z. a n., to jest k zákonným ustanovením, která upravují vznik nároku na úrazový a invalidní důchod, kdežto v souzeném případě jde o ztrátu důchodu již přiznaného a založeného na jiném skutkovém a právním podkladě — nároku na pensi —, leč úvaha ta není tak zcela nepřipadnou, za jakou ji pokládá dovolací žádost, neboť ve všech těchto případech jde o důchod k z a o p a t ř e n í zaměstnance k p r á c i n e s c h o p n ě h o — důchod úrazový, invalidní, pensijní — a otázka, zda zaměstnanec na takový důchod má právo či nic, je v konečném výsledku pro všechny případy stejná, protože vždy jde o vyplacení důchodu pro úplnou částečnou ztrátu pracovní schopnosti — třeba jen stářím — a otázku, zda tento důchod pro neschopnost k práci po právu patří a má býti vyplácen čili nic.

Názor dovolací žádosti, že zaměstnanci musila býti skutečně poskytnuta možnost, aby opět vykonával přiměřené výdělečné zaměstnání, přiči se doslovu i smyslu § 129 vl. nař. č. 15/1927 Sb. z. a n., které trvání nároku na pensi váže na podmínku, že zaměstnanec n e m ů ŝ e s i n a j í t i nové přiměřené zaměstnání, jemu tedy — zaměstnanci — ukládá za povinnost, aby se o nové zaměstnání s á m s t a r a l a n e, aby mu je někdo jiný nabízel a on — zaměstnanec — se spokojil s jeho přijetím nebo odmítnutím.

### Čís. 15788.

#### Dělení škody podle § 1304 obč. zák.

Hrubé porušení předpisu § 1297 obč. zák. může se rovnati po případě může býti závažnější než nepatrné porušení předpisu § 1299 obč. zák.

(Rozh. ze dne 3. února 1937, Rv I 691/35.)